

Dosarul nr. 3r-355/20

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul central – V. Hrapacov
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat – G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Stepanida Fucidji,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Stepanida Fucidji împotriva Consiliului sătesc Chirsova, Primarului satului Chirsova, persoane terțe Constantin Fucidji și Anna Fucidji cu privire la recunoașterea ca fiind nule datele ce se conțin în Registrul de evidență a gospodăriilor populației și în extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor populației, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea emiterii extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației ce corespunde datelor din registru și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului aferent,

împotriva încheierii din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Stepanida Fucidji împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriai Comrat, sediul central din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ,

constată:

La data de 09 septembrie 2019 Stepanida Fucidji a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului sătesc Chirsova, Primarului satului Chirsova, persoane terțe Constantin Fucidji și Anna Fucidji, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind nulă informația ce se conține în Registrul de evidență a gospodăriilor populației și în certificatul extras nr. 1726 din 03.03.2003 din Registrul de evidență a gospodăriilor populației privind dreptul de proprietate a persoanelor Anna Fucidji și Constantin Fucidji asupra bunurilor de pe str. XXXXX, satul Chirsova; anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui Constantin Fucidji asupra terenului amplasat în satul Chirsova, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX ca fiind emis ilegal; a obliga emiteria extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației în corespundere cu datele de fapt din Registrul de evidență a gospodăriilor populației

și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, amplasat în satul Chirsova, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX pe numele Annei Fucidji, Constantin Fucidji și Stepanida Fucidji.

Prin hotărârea din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Stepanida Fucidji împotriva Consiliului sătesc Chirsova, Primarului satului Chirsova, persoane terțe Constantin Fucidji și Anna Fucidji cu privire la recunoașterea ca fiind nule datele ce se conțin în Registrul de evidență a gospodăriilor populației și în extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor populației, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea emiterii extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației ce corespunde datelor din registru și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului aferent, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 123, 130-136)

La data de 11 august 2020 Stepanida Fucidji a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată a indicat că apelul motivat va fi depus după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 125)

Prin încheierea din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Stepanida Fucidji împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central, din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. (f.d. 156-158)

La data de 06 noiembrie 2020, în termen, Stepanida Fucidji a depus recurs motivat împotriva încheierii din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat, solicitând emiterea unei decizii corecte, motivând că nu i s-a acordat o asistență juridică calificată. (f.d. 167)

La 27 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare participanților la proces copia recursului motivat depus de către Stepanida Fucidji. (f.d. 169)

Deși, conform avizelor de recepție a corespondenței, Consiliul sătesc Chirsova și Primarul satului Chirsova au recepționat copia recursului la 03 decembrie 2020 și la 07 decembrie 2020, nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a depune referință, prin care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate în recurs. (f.d. 172-173, 174)

Anna Fucidji și Constantin Fucidji la data de 07 decembrie 2020 au primit recursul depus de către Stepanida Fucidji. (f.d. 75) Astfel, la data de 01 decembrie 2020 Anna Fucidji și Constantin Fucidji au depus referință, solicitând declararea inadmisibil a recursului depusă de către Stepanida Fucidji, cu menținerea în vigoare a încheierii din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat. (f.d. 176-177)

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea

nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Stepanida Fucidji s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs, deoarece conform informației privind expedierea actului judecătoresc prin poștă încheierea din 21 octombrie 2020 a instanței de apel a fost notificată recurentei la data de 23 octombrie 2020 (f.d. 162), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la data de 06 noiembrie 2020. (f.d. 167)

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, din motivele ce succed.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Stepanida Fucidji împotriva Consiliului sătesc Chirsova, Primarului satului Chirsova, persoane terțe Constantin Fucidji și Anna Fucidji cu privire la recunoașterea ca fiind nule datele ce se conțin în Registrul de evidență a gospodăriilor populației și în extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor populației, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea emiterii extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației ce corespunde datelor din registru și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului aferent. (f.d. 123, 130-136)

La data de 11 august 2020 Stepanida Fucidji a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central. (f.d.125)

La 01 septembrie 2020, Judecătoria Comrat, sediul central a expedit în adresa Stepanidei Fucidji copia hotărârii motivate din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central, care a fost recepționată la data de 07 septembrie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție DS3805127861AS, dar nu a depus apel motivat. (f.d. 146).

Prin încheierea din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Stepanida Fucidji împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. (f.d. 156-158)

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. (2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Potrivit articolului 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când, motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform articolului 97 din Codul administrativ, (1) notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

(2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, (1) un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. (2) Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

În condițiile speței este relevant că, la 11 august 2020 Stepanida Fucidji a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central, totodată, indicând că va depune apel motivat după primirea hotărârii desfășurate. (f.d.125)

Din conținutul avizului de recepție a corespondenței DS3805127861AS, precum și scrisoarea de însoțire, prin care s-a expediat actul judecătoresc, Colegiul constată indubitabil că Stepanida Fucidji a recepționat copia hotărârii motivate din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central, în data de 07 septembrie 2020. (f.d. 146)

Respectiv, din această dată începe a curge termenul prevăzut de articolul 232 alin. (2) din Codul administrativ de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului.

Corelând prevederile normative și legale precitate cu circumstanțele factice constatate, Colegiul vădește că apelanta urma să depună motivarea apelului la Curtea de Apel Comrat până în data de 07 octombrie 2020, ora 00.00.

Însă, apelanta Stepanida Fucidji, fiindu-i notificată motivarea hotărârii și în pofida obligațiilor sale procesuale, a eludat de a depune motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

La aspectul dat Colegiul notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu c. României*, cauza *Marckx c. Belgiei*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei* că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, Colegiul apreciază ca neviabil argumentul invocat de către recurenta *Stepanida Fucidji*, precum că nu i s-a acordat asistență juridică calificată.

Or, din materialele cauzei rezultă cert că Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat a emis decizia privind acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat nr. 0081/ACC din 04.06.2019, prin care a fost desemnat avocatul *Vladimir Cazmali* pentru a-i acorda *Stepanidei Fucidji* asistență juridică, fiind semnat și mandatul seria MA nr. 1371473 din 16 martie 2020. (f.d. 68, 116).

Pentru neexecutarea obligațiilor de acordare a asistenței juridice calificate *Stepanida Fucidji* urma să sesizeze Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, fapt nedemonstrat în speță.

În cumulul circumstanțelor constatate de instanța de recurs și expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de către *Stepanida Fucidji*, din motiv că nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conjunctura concluziilor trase de instanța de recurs și expuse supra profilează netemeinicia recursurilor și necesitatea respingerii acestora, cu menținerea încheierii din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat.

Conform articolelor 193, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Stepanida Fucidji.

Se menține încheierea din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Comrat, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stepanida Fucidji împotriva Consiliului sătesc Chirsova, Primarului satului Chirsova, persoane terțe Constantin Fucidji și Anna Fucidji cu privire la recunoașterea ca fiind nule datele ce se conțin în Registrul de evidență a gospodăriilor populației și în extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor populației, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea emiterii extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor populației ce corespunde datelor din registru și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului aferent.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas